



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Iter ad coelum in quatuor partitum Semitas seu partes, & Fasciculum
Myrrhæ

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

Cap. 14. De nonnullis dubiis circa Passionem Christi occurrentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49363](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49363)

CAP. XIV.

*De nonnullis dubiis circa Passionem Christi
occurrentibus.*

QVandoquidem Passio Saluatoris nostri debet esse obiectum & materia, nostrarum non meditationum & orationum duntaxat; verum etiam nostrorum colloquiorum & discursuum congruum omnino mali vixit fuit, & vile praxi, præcedentibus capitulis præsertim annectere, tum, vt hæc ratione subministrarem materiam loquendi & discurrendi de laudabili a deo, semperque necessario subiecto, tum etiam, vt suppeditarem occasionem inueiendi alia documenta & mysticæ eandem materiam spectantia.

Dubium Primum.

*Verum sanctissima Christi anima fuerit
capax passionum.*

- S. Tho. 3. p. q. 15. art. 4.* Responsio est affirmatiua, & de fide, sicuti de fide animam eius fuisse passibilem in corpore passibile. Ratio est, quia ille affectus animæ, qui dicitur passio, non est malus, neque ex natura sua dicitur imperfectio, etenim solum certam quandam importat commotionem & passionem corporis, à qua nomen recipit passionis, non corporalis, sed animalis: ergo poterat dici Christo Quod deinde modum loquendi concepit, videlicet illi affectus animæ Christi absolute dici debet Passiones, an verò cum aliquo adiuncto Propassiones, ex dictis liquidò constar. & euidentis est, illos absolute dici posse Passiones, eò quod absolute non dicant aliquam imperfectiorem, quamuis alii, vt significant passiones Christi nullâ ratione fuisse inordinatas, veluti nati sunt (quæ turbant rationem, præueniunt voluntati,

inclinant ad malum) passiones Christi non appellant ab-
solutè passiones; sed propassiones. Igitur in Christo
sunt proprie passiones animæ, eiusque sanctissima a-
nima passionum capax fuit: esto minime subiecta fue-
rit passionibus, quia non fuerunt in Christo necessariae;
sed voluntariæ, & liberæ, ac sine vlla prorsus imperfe-
ctiōe.

Dubium Secundum.

*Virum in anima Christi fuerit passio
tristitia?*

Responsio est affirmativa & de fide. *Tristis est ani-
ma mea usque ad mortem.* Et probatur ratione D. An-
selmi, quia sicut in Christo verus exiit dolor ex laesio
nati, ita vera fuit tristitia ex laesio intentionali & appre-
hensiōe. Hæc tristitia non tantum fuit in appetitu sen-
sitivo Christi; verum etiam in appetitu & voluntate
rationali, vt sic non corporis duraxat, sed etiam animæ
passionibus Diuinæ satisfaceret iustitiæ pro peccatis
nostriis. At hinc noua exurgit difficultas, quia gaudi-
um beatificum animæ Christi, veluti infinitum, exclu-
dit omnem tristitiam, ergo &c. Respondet, tristitiam
& gaudium miraculosè ac virtute Diuinâ simul stare
posse in eadem Christi voluntate, quia erant circa di-
uersa obiecta: tristitia quidem circa offensam Dei;
gaudium circa visionem Dei. Quod si circa idem ver-
batur obiectum, propter diuersa motiua versaban-
tur; enim uerò tristabatur ratione mortis suæ, vt est de-
structiua nature: gaudebat de eadem morte, vt erat
glorificata Dei. Fuit igitur in Christo passio tri-
stitiæ, & cum summo gaudio summa et-
iam tristitiæ.

Matth. 26.
q. 25. art. 6.

Suarez
disp. 28.
sect. 3.



Du-

Dubium Tertium.

*An in Christo fuerit verus timor
mortis?*

S. Mar. 14. Responso est affirmatiua, & de fide. *Cæpit pauca.*
S. Tq. 15. Ratio est, quia sicuti sanctissima Christi anima tristitia
art. 7. perfundebatur apprehendendo malum præiens; ita
 timēbat apprehendendo malum futurum mortis. Verum
 duz ex hoc Christi timore pullulant difficultates: pri-
 ma, quâ ratione timebat mortem, si illam desiderabat?
Luc. 22. *Desiderio desideravi hoc Pascha manducare vobiscum.*
 Secunda, quomodo timebat sudando sanguinem, cum
 timor reuocet, retrahatque sanguinem ad cultum
 cordis? Respondeo primæ difficultati: timebat, sicut
 ac desiderabat mortem; ac secundum diuersas rationes
 timebat mortem, vt propriæ naturæ contrariam; deside-
 rabat eandem, & conformem voluntatem Dei: vnde
Alensis 3. p. ta Alensem, timebat mortem voluntate naturali; deside-
q. 14. mēb. derabat eandem voluntate rationali. *Quæstio*
5. art. 1. pter, secundum Athanasium, geminum velle
S. Athanas. *dit Christum in horro: alterum humanum, recusando: &*
Beda. *terum Diuinum, affectando mortem. Et in persecu-*
firmorum (subiungit Beda) dicebat, Transeat, & in per-
na perfectorum dicebat, Fiat voluntas Dei. Respon-
 secundæ difficultati, quod, quia affectus timor
 perabatur ab affectu fortitudinis, ideo sanguis non
 tit cordis receptaculum; sed foras producit: quia
 Christo verus & proprius fuit timor mortis, sed
 dū voluntatem naturalem, vt dictum est: enim
 secundum rationalem, quemadmodum notat Alen-
 loço citato, nullus in Christo exitit timor, quia
 nullus fuit Martyr, qui ex Charitate tan-
 tum desiderabat mori, sicut
 Christus.

Dub

Dubium Quartum.

Virum dolor Christi, tam internus, quam externus, fuerit summus, ac omnium vita huius dolorum maximus.

Respondeo primò, fuisse summum respectu subiecti, q. 46. art. 6
 quod erat delicatissimæ, tenerimæ, ac summè sensitivæ
 complexionis: vnde, quamvis nonnulli Martyrum ma-
 iora subierint martyria & tormenta; nihilominus ma-
 iorem haud sentire dolorem & passionem. Quod ali-
 qui exponunt & declarant per hunc locum Scripturæ:
 Super lapidem vnum septem oculi. Christus enim pe-
 tra simul & oculi pupilla est: lapis, seu petra, ad sustinen-
 dum, pupilla oculi ad sentiendum.

Exob. in
 Evang. lib.
 5. Zach. 6. 3.

Respondeo secundò, dolorem Christi fuisse summum
 maximum omnium absolutè loquendo. Siquidem
 non eos duntaxat, quos referunt & depingunt Evange-
 lica, dolores perculit Christus D.N. sed & plures alios,
 & in numero, & in qualitate excedentes, & cuncti ma-
 nifestabuntur in extremo Iudicii die ad consolationem
 iustorum, impiorumque confusionem, veluti sentit S.
 Hieronymus, & reuelatum etiam fuit S. Franciscæ Ro-
 manæ. Magnitudo dolorum Christi ex triplici capite
 ostendi potest: primò, ex summa Dei ira in peccatum:
 & iniquitatem omnium nostrum posuit super eum, nimi-
 rum, Christum. Secundò, ex potestate concessa Da-
 moni (Hac est hora vestra & potestas tenebrarum) & non cū
 limitatione, quemadmodum data fuit Diabolo affligunt Job, &
 ipsum Job (Anima illius serua) In Christum namq; data
 fuit sine valla limitatione, & vsq; ad mortem inclusiue. Ter-
 tiò, ex ardentissima, quam Christus habebat, voluntate
 patiedi: vnde passus fuit & cū omni voluntatis plenitudi-
 ne, & cum omni dolorum puritate, cunctam etiam à se
 remouendo consolationem. Quapropter Propheta
 Ilias summam Christi expositionem ignominiam, sum-
 mumque dolorem, duos ei attribuit titulos, appellando
 eum, nouissimum virorum, & virum dolorum: quod vt
 colligitur ex aliis lectionibus & expositionibus SS. Pa-
 trum

S. Hieron.
 In vita S.
 Francisc.
 Rom.

Isa. 53.
 Luc. 22.

Isa. 53.

q. 49. a. 6.
ad 3.
Suarez.
disp. 36.
sect. 2.

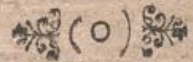
trum) idem est, ac si diceret, abiectionis & excubi-
tissimum omnium hominum totius Mundi. Verum
ex dictis aliud consurgit dubium: an dolor Christi fue-
rit etiam maior illo, quem anima sepe ratæ patiuntur
Inferno, aut in Purgatorio? Respondeo cum S. Thoma
negatiuè, nam sicut Gloria Sanctorum omnia bona
vitæ excedit bona; ita dolor animarum sepe ratarum
cunctos præsentis vitæ superat dolores. Ratio huius est,
quia est dolor superioris ordinis: qui pro generatur ex pa-
na damni, scilicet ex gloria amissa aut dilata.

Dubium Quintum.

*Verum dolor Christi extiterit quoque in superio-
riori parte Animæ.*

Aug. de
Trinit. lib.
12 & 14.
Vasq. 3. p.
disp. 73. c. 4.

Respondeo affirmatiuè; sanctissima etenim Christi
Anima dolebat de peccato, pro ut est offensa Dei: & do-
lebat de morte suâ, non tantum, ut est contraria proprie-
naturæ; verum etiam, quia ita volebat Deus, ut dole-
ret, talemque caperet dolorem in satisfactionem pro
peccatis nostris: ergo Christi dolor fuit etiam in parte
aut portione superiori: nam, secundum D. Augusti-
nam, tunc anima dicitur operari secundum partem
superiorem, quando mouetur ab obiecto formali &
motiuo supernaturali, tametsi obiectum materiale sit
naturale. Si quisquam timet mortem, quia deest
delere bona, aut timet Deum, quia eum Deus
stigmat in hac vita: operatur secundum partem inferio-
rem; at si timet mortem aut Deum propter moti-
uum supernaturale, operatur secundum
partem superio-
rem.



Dubi.

Dubium Sextum.

An Christus in horto sudauerit verum & proprium Sanguinem naturalem?

Respondeo affirmatiuè. Quia, vt probant Philosophi, naturale est sudare sanguinem, quando duæ concurrunt conditiones: prima, excessus tristitiæ: secunda, decessus humoris. Utraque conditio fuit in Christo: quia tristitia eius fuit valde vehemens, & propter tenuitatem corporis nulla sudoris aderat materia: igitur Sanguis, quem Christus sudauit fuit naturalis, & quantum ad quantitatem, & quantum ad modum; nam è potius corporis Christi, promanauit naturaliter, & sine miraculo.

Hic doctrinæ solum obstant, & aduersari videntur Evangelistæ dicentis: *Factus est sudor eius, sicut Sanguis* Marc. 22. ubi particula (*sicut*) significat similitudinem, non proprietatem: Respondeo primò, participium (*sicut*) cadere supra dictionem (*gutta*) non super dictionem (*sanguinis*). Non enim Sanguis Christi, corporis eius prodiens, tenuis erat & subtilis, sed crassus, & in carne Christi condensatus propter caliditatem. Quapropter guttæ, quam Græci vocant guttam sanguinis, assimilabatur; ac in crasso & naturali sanguis erat. Respondeo secundò, in communi sententia, dictionem (*sicut*) frequenter scriptura significare proprietatem, non similitudinem, veluti patet ex illo Ioaonis: *Vidimus gloriam eius, quam quasi ad est (verè) Unigeniti à Patre.*

Dubium Septimum.

Quomodo Angelus confortauit Christum in agonia positum.

Respondeo primò, quod ipsum confortauit, admirando virtutem, & considerando ipsius fortitudinem hinc aut similibus locis. Iuxta Epiphanium: *Tua est adoratio, Domine, S. Epiph. inum Hæres. 69.*

3. p. q. 11.
ari.

Sauvez. lo.
60 cit.
D. Thom.
80mm.

uum est dominium, tua est potentia, tua est fortitudo. Angelus ille fuit Gabriel, aut certe Archangelus Michael cum tota sua celesti militia. Respondeo secundum, cum Doctore Angelico, & Vener. Beda, Angelum confortasse Christum non tantum deprecando blandendo eius fortitudinem, ut praefatum est; sed etiam consolando, animando, & excitando fortitudinem Christi. Enimvero, licet propter nos, & ad demonstrandam naturam humanam veritatem, & ad exhibendam maiorem humilitatem *elegit contristari, ita & confortari*; & ut bene aduertit Suarez, ut Angelus dicatur confortasse Christum, sufficit, quod, quantum fuit ex parte eius, proposuerit rationes sufficientes, & huic fini ac commendas, tamen si Christus, ne tristitia remitteretur, huiusmodi noluerit admittere confortationem: ac propterea, subito post visitationem Angeli, *factus in quiescentia, prolixius orabat*. Insuper aduertendum est, Angelum eiusmodi actu non instruxisse, nec illuminasse sanctissimam Christi Animam; sed easdem et deinde proposuisse rationes, quas Christus multo clarior ueritatibus in sua scientia beata & infusa. Voluit uero uator locum dare tali consolationis officio, quem in modum Filius cuiusdam Regis interdum facere solent, qui, ut Patrem suum graui in se ira commotum intelligit, obsequiosa cuiusdam aulicorum suorum adhibere admittit solatia. Congruè igitur dici potest, Solatium confortatum fuisse ab Angelo, primo laudando, deinde consolando, quantum pertinebat ad Angelum, uti diximus. Primus modus est probabilis: secundus colligitur ex Evangelio: nam secundum regulam scripturae uerbum illud (*confortans*) proprie intelligendum est, cum Christus, tanquam homo, illius confortatus iuxta sensum iam dictum, capax fuerit.

Gerson de
Pass. 107. 2.

Hic rursus potest institui quaestio, an idem Angelus confortatit sanctissimam quoque Virginem, & quaestione? Respondet Gerson affirmatiue, & eodem modo quo confortauit Christum: primo laudando fortitudinem eius: secundo laudando & confortando *placens: Ne timeas Maria, magna ac plurima ei: propterea do bona & fructus ex Passione illi secuturos.*

Dubium Octauum.

De Miraculis in captiuitate Christi occurrentibus.

Nonnulli volunt in hoc facto quatuor occurrisse mi-
 racula: alii tria: communior sententia est solum duo
 esse patrata: primum, quando unico verbo (*Ego sum*)
 eorum ministrorum turbam in terram dedit precipitem:
 secundum, quando Malcho restituit auriculam. In hac
 Christi captiuitate notanda sunt Evangelistarum ver-
 ba: *Manus traiecerunt in Iesum. Tenuerunt & ligau-*
erunt eum. Cuncti milites rabiem suam expleuerunt in
 Christo, & eorum quidem numero mille erant: cohors
 quae accesserat ad comprehendendum Christum,
 (sicut S. Iohannes) *Iudas cum accepisset cohortem* constituit
 excitationem seu turmam mille militum. Ac primo,
iniecero in Iesum: ferocibus eum excipiendo
 verberibus, pugnis, colaphis, capillos, barbæque pilos
 pellendo. Secundo, *Tenuerunt eum*; ad terram pro-
 teroendo; calcibus hinc & inde impetendo. Tertio,
ligauerunt eum: variis modis, manus à tergo asperis no-
 tisque nexibus crudeliter reuinciendo, funes catenas-
 que collo iniiciendo. Idque satis notum manifestum-
 que est, ex eo, quod catena ferrea collo eius iniecta Pa-
 tris adhuc asseruetur, quod à S. Ludouico Francorum
 Rege delata fuit ex vrbe Hierosolymitana.

Matth. 26.
 Mar. 14.
 Luc. 22.
 Ioan. 18.

Dubium Nonum.

An, Iudeis Christum capientibus, peccarint Apostoli fugiendo?

Respondeo: eos excusari non posse à delicto siue gra-
 uis siue leui: etenim causa fugæ, vel fuit defectus fidei,
 quæ ambigebant, an Christus iisdem ferre posset sup-
 petias

Par. Quarta.

petias, & per consequens, an esset Deus: aut certe car-
sa fugæ extitit passio quædam superflui & inordinati
moris mortis; enim uerò non fugendum; sed expectan-
dum eis erat, quousque, quid agendum esset, à Christo
audiissent. Quæ sententia confirmatur ex prædicatione

Matth. 26. & præfatio Christi: *Scandalum patiemini in me in ista nocte.* At non ita culpabilis fuit Petrus ampuans auriculam Malcho: uide S. Chryostomus, & S. Ambrosius asserunt, auctum illum è feruente amore, quod Christum ferebatur processisse: tamen S. Augustinus culpabilem eundem iudicat, & hac Christi reprehensione dignum: *Conuertere gladium tuum in uaginam: omnes enim, qui acceperint gladium, gladio peribunt.*

Dubium Decimum.

Cur Christus in adibus Anna alapâ casus, non obseruauerit consilium Evangelicum? Præbe ei alteram, scilicet, maxillam;

Matth. 5.

S. Aug. 10. Respondet S. Augustinus, consilium illud intelligendum esse in preparatione animi.

Ioan. 4. l. Respondet S. Ambrosius: Præbe illi alteram, scilicet, alapam, responso humili, benigno, & placato, quousque uti alapâ, repercutitur percussor noster.

Dom. in mont. c. 20. Respondet quidam Neotericus, Christum ad hoc obseruasse illud consilium Evangelicum.

S. Ambr. namque: Præbe ei alteram, ut exceptio colaphi, seu percussio maxillæ percussio sit uoluntaria. Jam, primus colaphus, quo ab alio cadimur, est necessarius: unde, uoluntarius, secundæ percussioni maxillam præbere Christus imperat. In Christo non aderat hæc necessitas, cum enim colaphum maxillæ suæ impingendum præcedisset, cumque acceptasset; iam illa prima percussio uoluntaria; ergo

&c.

Dubi

Dubium Vndecimum.

Quomodo Christus fuerit flagellatus?

Respondet S. Vincentius Ferrerius. Flagellatio Chri. S. Vincen. fuit dura, durior, durissima. Primò enim cæsus fuit vir- Ferr. serm. tis ferreis & cuspidatis instructis, quibus caro eius di- de Pass. S. Chryst. Ew. habebatur, laniabaturque. feb.

Circumstantiæ flagellationis Christi fuere plurimæ & dolorosissimæ. Primò namq; fuit Uniuersalis per totum corpus, & per singula corporis membra, à capite ad pedes vsque: undè ab Isaia appellatur, Vir dolorum, ho- Isa. 53. totus vnde quaque repletus & circumdatus doloribus. Secundo transferunt Septuaginta: Homo in plaga constitutus. Item uerò caro Christi, quia innumeris ac dirissimis vndique flagris concisa remansit, in vnâ abiit plagam ad faciem vsque & oculos inclusiue, vti videre est in sacra Sindone. Secundo fuit flagellatio penetratissima: siquidem ad ossa vsque penetrarunt flagella, vti reuelatum fuit S. Brigittæ: Vidi corpus eius (ita loquitur S. Brig. lib. 1. c. 10. lib. 4. c. 10.) sanctissima Virgo verberatum & flagellatum, usque ad ossa, ita vt costæ eius viderentur. Tertio fuit dilaceratissima: enim dilacerabat, laniabat, & dirissime vnde quaque lacerabat sanctissimam Christi carnem, quæ simul cum sanguine frustillatim auulsa in terram concidebat. Infixis aculeis & retractis, non euellendo, sed sulcando, torum corporis eius lacerabatur. Quarta fuit ignominiosa, eò quod coram numerosa plebe totus nudus spectabatur absque vllâ velamine, & patiebatur erubescentiâ nuditatis suæ. Quinto verecundiæ accedebat tormentum frigoris ex denudatione, vulnèrum hiatu, auraque rigidiori causatum. Deniq; fuit flagellatio sanguinolenta ob magnam profusam sanguinis copiam: vt enim nonnulli Sancti per reuelationem acceperunt, sparsit hoc in tormento aliusq; 123 guttulas sanguinis.

B. Mar. Magdal. de Pazzis sue. Carni.

f 2

fuere septuaginta : quamuis alii totam cohortem mili-
narium comprehendentem numerum, eidem flagella-
tioni interfuisse asserant. Quæ opinio ipso, vt funde-
mento, nititur Evangelio : huius namque flagellationis
mentionem faciens ait : *Et congregauerunt ad eum vni-
uersam cohortem.* Numerus plagarum Christi, vix
reuelatione cuiusdam sanctæ personæ refert Lubo-
phus, 5490. quæ simul cum vulnibus spinarum ab ipso
computata faciunt 6666. Præterea hic aduertendum,
Saluatorem binis distinctis vicibus, diuersi quætempo-
ribus, vt alii volunt, dirissimis casum fuisse flagellis. Pri-
mâ vice ad correptionem (*corripiam eum & dimittam*)
alterâ ad crucifixionem : Solebant namque Romani cruci-
fixioni præmittere rei flagellationem. Verum, vt
evidenter colligitur ex Evangelio, vnâ duntaxat vice
Christum flagellationi subiectum fuisse verius est. Ad
rationem in contrarium responderetur, quod eo ipso, quo
flagellatus erat ad correptionem, simul flagellatus fuit
ad crucifixionem, & ad hanc illa sufficiebat : enimvero
lex præcipiebat flagellationem ; at non intentionem
vt fieret ad hunc finem crucifixionis. Et hæc sufficit
de flagellatione Christi.

Dubium Duodecesimum.

*Quibus spinis Corona Christi contexta, quibus
formæ extiterit ?*

S. Bon. in Respondent nonnulli, eam ex iuncis marinis duri-
Joan c. 19. mis fuisse contextam. Alii (& hæc est opinio commo-
Hugo Card nior ac probabilior) ex vetis ac propriis spinis, & illi
quidæ spinarum specie, quæ rhamnus dicitur, eo glorio-
Psal. 57. tam volunt, teste Prophetâ Iesâo : *Cùm intelligerent*
Ex Blofio *spina vestra rhamnum.* idque probatur primo, quia he-
de Tripl. angelum non ait, *placientes coronam de iuncis marinis,*
Cruce. sed *de spinis.* Secundo, nam harum spinarum rhamni
(quæ in Italia appellantur spinæ sanctæ) magna copia &
abundantia est per totam regionem ditionis Hierosoly-
mitanæ

mitanz: vnde iouentu faciles, iouci verò marini diffi-
ciles reperu erant, cum Mare longè distet ab Jerosoly-
mis. Tertiò, quia quouescunque sanctæ spinæ mira-
culosè florære, propitios naturales: que spinarum pro-
gumia: unt flores, vbi è contra iunci marini bullos flo-
ras proferunt. De spinis hinc S. Hieronymus sermo-
nem inlicituens inquit: Est spinarum genus asperissimum
vultu, & floribus gratissimum: vnde iustis floret ad orna-
tum, peccatoribus autem præb. spinas ad cruciatum.

S. Hieron.

Spinarum harum tormentum grauitissimum fuit & in-
tractissimum: siquidem non pellem duntaxat & carnem;
sed teste D. Bernardo, ipsum etiam os erunt ad cerebro
usque penetrarunt. Nonnulli volunt, binà vice
hoc tormentum renouatum fuisse: semel in flagellatio-
ne, & semel ante crucifixionem, quando veste inconsu-
etudinis indutus exutusque fuit: cum enim vestis illa superi-
us admodum stricta & angusta esset, sacrum Christi ver-
um coronâ spinèa cinctum, coactumque non capie-
bat: vnde eam deponerent, reponerentque Iudæi, oport-
uit, sicque non tantum pristinas renouarunt; sed &
nouas recitates que superinduxere plagas.

Quantum ad numerum plagarum, quas spinæ illæ ve-
terando Christi capiti impresserunt, earundem 72. exci-
pisse reperio, quamuis alii ad ampliorem eas extendant
numerum, velintque fuisse earum 300. Ad formam
Coronæ quod attinet, S. Vincentius Ferrarius non ad
modum circuli, vult eam fuisse compositam, sed ad mo-
dum pilei, qui tunc caput tegebat & tangebatur, si uul-
nus pangebatur incredibili cum dolore.

Ex Rene-
rat. S.
Francisc.
Romane.
S. Vincent.
Ferrar. ser.
de Pass.

Dubium Decimum tertium.

Qui formâ, quibusque verbis Pilatus mortis
pronunciavit sententiam contra
Christum.

Refert Adrichomius in descriptione Terræ sanctæ, in
f. 3 in an.



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

antiquis regionis istius Annalibus huius formae, verborumque tenoris sequentis repperam fuisse sententiam, ex illis fideliter excerptam :

IESVM Nazarenum, subuersorem geniu, contemptorem Casaris, & falsum Messiam (ut maiorem sui generis testimonio probatum est) ducite ad communium supplicium, & cum ludibrio Regia maiestatis in medio duorum Latronum cruci affigite. I. lictor, expedi cruce.

Dubium Decimum quintum.

Cur Christus D. N. solum gustarit, non biberit vinum myrrhatum?

Respondeo, Christum D. N. binâ vice potatum fuisse in Passione sua: primâ vice vino myrrhato [à Judæis odio Christi] eoque felle permixto, quod dabatur ei ad obstupefaciendos sensus, ne tales tantosque peccatores

Prov. 6. 31. dolores: Date siceram mœrentibus. Vtriusque mentionem faciunt Evangelistæ: Dabant ei bibere myrrhatum, vinum,

Matth. 27. inquit Evangelista vnus; alter: Dederunt ei bibere vinum cum felle mistum. Hoc vinum myrrhatum, autem cum felle commixtum solum gustavit Christus, non bibit: voluit namque fellis gustare duntaxat amaritudinem, seque vini myrrhati priuare refocillatione. Quoniam duas distinctas vini species vasculis distinctis editas contendunt Baronius, & Christo reuocari vinum myrrhatum, aliud vinum felle permixtum à Judæis perrectum fuisse velit. Verum, vnicum solum adfuisse in communis sententia est. Eo vero tempore, vt notat referunt, Christo Saluatori nostro vinum hoc gustatum exhibitum fuit, postquam conscendisset Montem Caluarix, & quando iam parabantur Cruces: Nudus enim

Anno 34. vulneribus, vento & frigori exposus super lapidem pedens, vino myrrhato felle misto potatus est.

Andriehom in descripsi. Terra sancta. Alterâ vice Christus potatus fuit in Cruce, quando dedit: Sitio, eoque tempore spongiam aceto plenam eius apposuerunt. Hoc aceti vasculum comportari solebat ad refocillandos reficiendosque eos omnes, qui in via deficiebant.

Dubium Decimum
quintum.

Quis fuerit dolorum maximus, quem Christi
saluator noster in Cruce
sustinuit?

Tristitiam in horto fuisse dolorum omnium maxi-
mum nonnulli sistent, eò, quod tunc torius Passionis
tormenta apprehendens omnia, vna simul omnium tor-
mentorum perferens doloem.

Alii volunt fuisse flagellationem; enim uerò tam acer-
ba & dolorosa extitit, vt, nisi natura humana Diuinæ ni-
ta fuisset sustentaculo, Christus cenus in terram cor-
ruisset mortuus.

Sicut: quam in Cruce sensit ob extremam itineris las-
titudinem, ob sanguinis profusi copiam, dolorisque ve-
hementiam, maximum fuisse tormentorum asserunt alii. Idq;
non multum abest ab experientia: nam, quando sitis est
summe intensa & vehemens, quodcunque aliud superat
tormentum.

Contemplantur alii, incredibilem extitisse doloem &
tormentu illud, quod tota nocte ista, qua detentus fuit
in zdibus Caiphæ, sustinuit. Siquidem obscurissimo ac
profundissimo mancipatus fuit carceri, vbi per totam
noctem usq; manè, vt testis est D. Augustinus, miracu-
s. Aug. de
dentatis subit supplicia. Tormentum istius noctis ob
consens.
varias circumstantias facilius meditatione, quam calamo
Evangelist
perstringi, dicique potest tormentorum omnium fuisse
maximum, quod Christus D. N. perpeffus fuit. Ac pro-
pterea nocte illa sanctissima Christi Anima ob ingens
genas patendi desiderium amoremque fuit in delicijs. Psal. 138.
Nox illuminatio mea in delicijs meis.

Alii, quemadmodu ipsemet Christus etiam reuelauit
Bernardo summu illu meditantur fuisse doloem, que ex
paga in spina dorsi recepta percepit; tu quia omniu fla-
gelloru, que eò terminabantur, meta fuit & receptaculu;
tum etiam

etiam, quia crucem totam ei innixam gestauit adlocum Caluarie usque; tum denique, quod ex crucifigione inexplicabilem in ea per sensit dolorem. In hac parte detecta fuere ossa: Vnde idem Sanctus Vir à Christo iussus est accedere Vicarium suum, eique significare, ut cuilibet in memoriam, reuerentiam & honorem horum trium ossium tria *Pater noster*, & totidem *Au Maria*, recitatio per amplas elargiretur Indulgentias: quod & summus Pontifex promptissime executus fuit, nam omnibus & singulis præfatas persolutis orationes concessit 20000. annorum Indulgentias. Hæc reuelatio aureis descripta litteris legitur in monasterio S. Bernardi in Francia, eiusque authentica copia Romæ in sacello S. Francisci Assisiani exhibetur spectanda.

In eius uisa lib. 2. c. 19.

Alii denique, veluti S. Catherina, volunt, dolorem pectoris, quem ex distensione, ab proinde ex distensione ac luxatione omnium ossium costarumque pectoralium in cruce percepit, ut summum cæteris omnibus præferendum. Hæc eadem Sancta, quæ cunctos sensit dolores Passionis Christi, confessæ est, maiorem se percepisse dolorem in pectore, ubi concurrunt omnia ossa ad eandem custodiam, quam in quacunque alia corporis parte.

Dubium Decimum Sextum.

Quot fuerint clauis, quibus Christus erant affixus fuit?

S. Bon. de uisa Christi c. 78.
S. Greg. Turon. de glor. Mart. c. 6.
S. Brig. reuelat. lib. 4. c. 7. & alibi

Tres solum fuisse, volunt nonnulli cum S. Bonifacio: alii, inter quos recensetur etiam Gregorius Turonensis, quatuor fuisse contendunt. Sancta Brigitta pressè affirmat in suis reuelationibus, quatuor fuisse clauos, ita, ut pedes duobus affixi fuerint clauis, quorum uno primitus pes sinister, altero dexter sinistro superpositus confixus fuit. Quantum ad numerum istorum clauorum, ex reuelatione quorundam Sanctorum referunt aliqui, eorum fuisse 68.

Dubium Decimum Septimum.

De Causa Conuersionis boni Latronis.

Principalis huius conuersionis causa, ut communis *S. Leo serm.*
de Pass. dicitur, fuit interna motio & Spi-
 ritus Sancti illuminatio; tametsi quoque ad hunc finem *Cyrrill in*
 conuersionem conduxerit exemplum virtutis Christi, fama *Catech. 6.*
 miraculorum aut visu, vel auditu in prædicatione Chri- *13.*
 sti perceptorum. Nonnulli pro causa assignant ipsa mira- *S. Chrysostr.*
 cula in morte Christi occurrentia. Verum iuxta *S. Mar- Hom. 2. de*
 tinum boni Latronis conuersionis præcessit Christi mor- *de Cruce.*
 tem: & secundum *S. Lucam* ipsas etiam tenebras: mira- *Orig. Hom*
 cula uero post mortem Christi patrata fuisse; ergo dictis *35. in Mat*
 miraculis bonus Latio moueri non poterat ad creden-
 dum in Christum.

In eadem hac materia adhuc alia quædam occurrunt
 dubia. Primum: an bonus Latio prius fuerit conuer-
 tus ad fidem Christi, quam in cruce, & iuxta Crucem
 Christi pendens, egerit pœnitentiam? Secundum: an
 idem fuerit baptizatus? Tertium: an primus omnium
 ingressus fuerit paradysum?

Primo respondet *Suarez*, nullam inuoluere impossi- *Suar. q. 46.*
 bilitatem, quod eius conuersionis ad fidem præcesserit e- *art. 9.*
 iusdem conuersionem ad pœnitentiam in cruce elici- *Comment.*
 tum, cum & prædicatione & miraculis Christi ad illam
 moueri poterit. Nihilominus cum communi Patrum
 opinione dicendum est, huiusmodi conuersionem non
 præcessisse, sed simul contigisse in cruce.

Secundo dubio respondet *S. Cyprianus*, *S. Latronem S. Cypr. sero*
 fuisse Martyrem; ac proinde tanquam Martyrem fuisse *de Pass.*
 baptizatum *Baptismo sanguinis.*

Respondet *S. Augustinus*, cum potuisse baptizari *S. Aug. lib.*
 in aqua, eam, nempe aquam, que fluxit ex latere Christi. *4 de Baptis.*
 Quod ipsi *Suarez* ualde difficile uidetur, haud enim pro- *6. 22.*

f 5 babile

babile est, aquam illam cum tanto effluxisse impetu; & esto etiam ibi adfuisse materia; baptismi tamen deesse forma cum persona baptizante.

Respondent alii communiter (& hæc est probabili opinio;) Latronem illum fuisse baptizatum Baptismo fluminis, qui est baptismus contritionis omnibus adultis necessarius & sufficiens, quotiescunque haberi nequit baptismus aquæ.

S. Cyrill.
Hieros.
Car. 13.

Tertio dubio responderetur: eum non posse dici primum, absolute loquendo, qui viderit Deum, & per consequens, ingressus fuerit paradysum: etenim Christus Dominus ante Latronem mortuus, descendit ad limbum: igitur ante Latronem Patres, qui in eodem limbo combatant, viderunt Diuinam Essentiam. Nihilominus respiciendè & quantum ad modum primus dici potest, qui ingressus fuerit paradysum, & viderit Deum, quia, nunc subito vidit Deum post mortem (quod nemini Sanctorum Patrum antiquorum concessum fuit) gaudens privilegio baptismi sanguinis & aquæ, nec vllas purgatorum luens pœnas.

Dubium Decimum Octauum.

An Christus in Cruce condiderit testamentum suum?

S. Ambr.
Epist. 32.

Sunt, qui Christum suum testamentum in Cruce condidisse opinantur. Testabatur in Cruce Christus, & Matrem atq; Discipulum diuidebat pietatis officia. Testamentum est, quia eo tempore Latroni, & in persona eius cuiusdam verè credenti ac pœnitenti promisit hæreditatem.

S. Dam. lib
4. c. 14.

Alii Christum testamentum suum in Cæna fecisse ferunt. Ea nocte, quæ seipsum tradebat, testamentum suum instituit. Vtraque sententia vera est. Vnde dicendum, Christum condidisse testamentum suum in cœna, illudque confirmasse in Cruce; nam testamentum nil aliud est, quàm dispositio hæreditaria. In Cæna Christus filius suus

Suar. disp.
37. sect. 4.

quodammodo hæreditatem suam in Cruce confirmasse videtur.

Zach. c. 9.

Hebr. c. 9.

quæ totam suam hæreditatem, totamque substantiam
tradendo eis Corpus & Sanguinẽ suum, in quo conti-
netur omne bonum. Quod est bonum eius, & quod est pul-
chrum eius? frumentum electorum, & vinum germinans
virgines; At testamentum hoc confirmatum fuit Christi
morte in Cruce pendentis. (Vbi testamentum est, mors,
ubi se est, intercedat testatoris) testatoris namque morte
revocabile redditur testamentum.

Insuper aduertendum est, quod, cum hæc Christi vo-
luntas (quæ de cœlesti disponit hæreditate) contineatur
in scripturâ veteri, cum noua; ideo Sacra Scriptura
appellatur Testamentum vetus & nouum, propter di-
uersitatem honorum promissorum, aut temporalium,
in lege antiqua; aut æternorum, ut in lege noua. Et
hæc Christi dispositio absoluta non est; sed conditiona-
lis, supposito nimirum, si, ut veri obediensque filii vi-
derentur.

Dubium Decimum Nonum.

An Christi latus dextrum lanceâ perfo-
ratum fuerit?

Respondet affirmatiuè. Idq; probatur ex sancta Sin-
done, ex peruetusta imaginis Christi Crucifixi pictura,
et Revelationibus S. Brigittæ, cui sanctissima Virgo re-
uelauit, tanto cum impetu & violentia latus Christi per-
foratum fuisse lancea, ut pariter latus aliud penetrauerit, ex
quo transiens, ad aliud, & cor in duas disseuerit partes:
ut, ut amba partes cordis essent in lancea. Idem reuela-
tum fuit à Christo D.N. S. Franciscæ Romanæ, cui insu-
per manifestatum, adeo paruisse hoc lateris vulnus, ut
commode quinque digitos vnâ capere potuerit.

Qui verò lanceam intrusit lateri Christi, miles fuit; at
cum fuisse cœcum, & ex Sanguinis profusione illumina-
tum minimè probabile censet Baronius; etenim veri-
simile non est, militum quempiam esse cœcum.

S. Brig. lib.
1. c. 10. &
lib. 2. c. 21.
S. Franc.
Rom. lib. 2.
c. 6.
Baron.
Annal. 341

SAN

Suarez di.
 spur. 41.
 sect. 1.

Sanguis, qui profluxit ex latere Christi, uersus est naturalis quod ad substantiam: at miraculosus quod ad modum profluendi: siquidem est corporibus emens non sicut sanguis liquidus, sed congelatus. Aqualiter fuit uera & naturalis, nec yllus alius exitus habuit (uerba namque sacre Scripturæ proprie sunt intelligenda, quoadocunque non obstat aliquid in contrarium) sed miraculose producta, ad significandum effectum

S. Ambros. Sanguinis Christi, qui est lauare animas. Exius Sanguis & Aqua: Aqua, ut mundaret: Sanguis, ut rediret. Et inuenda etiam plura alia mysteria, ut exponunt SS. Patres.

Quo ad modum emanandi, quo est Christi latere emanauit Sanguis & Aqua, dico emanationem seu effluxum Sanguinis & Aquæ non fuisse confusum, sed distinctum: primò enim effluxit Sanguis, deinde Aqua, ueluti explicat Euangelista.

Dubium Vigésimum.

De itinere, quod Christus in Passione sua peractum confecit, è cœnaculo eundo ad montem Caluariæ.

Qui Terram sanctam describunt, distantiam locorum, in quibus Christus Dominus Passionem suam profecit, mensurant in hunc modum.

Ex cœnaculo ad hortum sunt 750. passus.

Ab hortu ad ædes Annæ usque, idem interiacet passuum spatium, nimirum, 750. passus.

Ab ædibus Annæ ad ædes Caiphæ sunt 330. passus.

Ab ædibus Caiphæ ad ædes Pilati 100. passus.

Ab ædibus Pilati ad ædes Herodis 350. passus.

Ab Herode ad Pilatum totidem.

Ab ædibus Pilati ad montem Caluariæ, 660. passus.

Circa quæ aduertendum, quod cum de passibus ad locum mentio facta fuerit, hic per passus intelliguntur duodecim, qui sunt maiores, & dominantur geometri-

vi, quorum quilibet quinque continet pedes, ad
 ferentiam passuum minorum, qui medietatem so-
 lum, nempè, duos pedes cum dimidio continent.
 Unde mille passus maiores conficiunt vnum milliare,
 mille minores medium milliare. Quapropter pas-
 sum mentionem supra facientes, intelleximus passus
 maiores & geometricos. Iter igitur, quod perfecit
 Christus in Passione sua, passus omnes supra enume-
 ras in se comprehendit: qui in vnam redacti sum-
 unt, in vniuersum faciunt 3290. passus; seu tria
 milliaria cum ducentis & nonaginta passibus.
 In hoc itinere Christus Dominus noster non tantum
 sollicitudinem & lassitudinem itineris; verum etiam
 illas illas iniurias, despectus, ludibria, tyanni-
 cas, afflictiones, quæ vnam à fera Judæorum sa-
 ueritatem prodire poterant, perpessus est. Constat etiam
 a revelatione, Christum Dominum tum barba, tum
 capillis circumcissurum à Judæis 333. vicibus.

S Brig.
 S Merbil.
 S, Elisabi

Ab horro ad Annæ ædes vsque concidit in terram vi-
 decies septem in via, & tandiu Sathanae ministri eum
 percutere calcibus & fustibus, quousque surgeret e-
 terra: Procedendo ad montem Caluarie crucem ba-
 ptistam, quinque pariter vicibus in terram corruit. Ad-
 vertendum præterea, quod Ministri crudeles torrentis
 ad pontem pertransientes; Christum captum in
 manus darutti præcipitem duxerint traxerintque per vn-
 um torrentis, vt sic nec vllum in Christo præterirent
 impietatis crudelitatisque experimentum. Vbi con-
 sidera, quomodo pietissimus Dominus ex aquis
 defluerent vestimentis vndique madidis, qualemque fri-
 gorem, temporisque hyemalis, quod tunc aderat, per-
 sentit asperitatem.

Landsp. de
 Pass art. 14

Denique memoriæ Sanguinis adiungenda est me-
 ditatio, meditationi oratio per viam aspirationum &
 sermonum iaculatoriarum. Porro in sequenti aut alia
 simili forma exerceri poterunt.

1. San.



1. Sanguis Christi laua me,
à maculis peccatorum.
 2. Sanguis Christi, sana me,
ab inordinatis passionibus.
 3. Sanguis Christi, sanctifica me,
gratia virtutumque habitibus.
 4. Sanguis Christi, illumina me,
viuacitate fidei.
 5. Sanguis Christi, eleua me,
certitudine spei.
 6. Sanguis Christi, accende me,
igne charitatis.
 7. Sanguis Christi, fortifica me,
tolerantia patiendi.
 8. Sanguis Christi, inebria me,
desiderio Martyrii.
 9. Sanguis Christi, absorbe me,
ab omni esse creato, in totum esse In creatum Deo.
- A M E N.



EXER.